

דף קיא:

ח"מ סימן שמא פ"ה ז

עין משפט א.

ו. מת והוריש הגזילה לבניו לא הוי בכך שינוי רשות ד' דאין רשות יורש כרשות לוקח אלא הוי כאביהם קיים שאם הגזילה בעין ולא נשתנית צריכים להחזירה אפי' נתיאשו הבעלים, ואם נשתנית אפי' היא קיימת נותנים דמיה.

ז. אכלוה בין בחיי אביהם בין לאחר מות אביהם אם קודם יאוש ה' אכלוה חייבים לשלם, ואם לאחר יאוש פטורים ו' אם לא הניח אביהם נכסים, אבל אם הניח אביהם נכסים ז' אפי' אכלוה לאחר יאוש חייבים לשלם.

ח. וה"ה אם מסרה האב או נתנה לאחר ח' אם הניח נכסים חייבים לשלם, ואין חילוק בין גדולים או קטנים ט', ואם אמרו הגדולים יודעים אנו שאבינו עשה חשבון עמך ולא נשאר לך כלום בידו נאמנים י'. וי"א דכל זה כשאין ידוע שאביהם גזלה אלא על פיהם, אבל אם היו

ד. כרבא בב"ק ס"ח וכדתני ר' אושעיא. דברא כרעא דאבוה ולא נחשב כלוקח. סמ"ע ס"ק ח'.

ה. שם בב"ק ס"ט כמימרא דרב חסדא.

ו. במשנה וכדמוקי רב חסדא.

ז. ואפי' מטלטלים, דבזה"ז גם מטלטלים משועבדים לבע"ח ונגזל. סמ"ע ס"ק י'.

ח. כתב הב"י דזה פשוט ממה שנתבאר.

ט. מברייתא וגמ' בב"ק קי"ב ע"א, דנזקקין לעדי גזילה גם ביתומים קטנים כמ"ש הטור והמחבר בסי' ק"י. ואם הגזילה בעינה מוציאין אותה אפי' מידי יתומים קטנים. סמ"ע ס"ק י"א.

י. מברייתא שם וכדמפרש רבא, ואפי' אמרו אבינו אמר לנו שעשה עמך חשבון נאמנים כמו בסי' רצ"ז בהג"ה, ש"ך ס"ק ה'. ומה שנאמנים הוא דיש להם מיגו שאילו רצו יכלו לומר החזרנו לך הגזילה, ואפי' למ"ד הגזול בעדים צריך להחזירה בעדים הנ"מ הגזולן בעצמו, אבל בניו נאמנים לומר החזרנו לך בלי עדים.

ודוקא שטענו כן הגדולים בעצמם, אבל אנן לא טענינן להו בדבר שאינו מצוי. סמ"ע ס"ק י"ב. וכתב הש"ך בס"ק ד' דזו דעת הרא"ש, אבל להרמב"ן טענינן להו לקוח במיגו דהחזרתי, אלא שמייירי כאן שראוהו בידם של היתומים וע"כ בשמא לא טענינן, ומספיקא לא מפקינן ממנוא מיתומים, וכ"ש לפי מש"כ בסי' קי"ד דהעיקר כהרמב"ן.

עדים שאביהם גזלה אינם נאמנים ^ז.

עין משפט ב.

חז"מ סימן שפא פעיף הו.

ה. ד. לא נקרא שינוי רשות א"כ מכרו ^ז או נתנו במתנה לאחר, אבל בא אחר ונטלו מבית הגזלן שלא מרצונו ^מ כאילו נטלו מבית הבעלים ^נ, ואם ירצה הנגזל גובה מהראשון או מהשני ^ס, או אם ירצה גובה חצי מזה וחצי מזה, אם פרעו השני לראשון או שהגזלן הראשון מחל לשני אינו כלום כי אין דינו של השני אלא עם הבעלים ^ע בין אם ידע שהחפץ

ז. טור כתירוף שני בתוס' ד"ה ולא פש דף קי"ב ע"א, והטעם דמשום מיגו דהחזרנו לך, הו"ל מיגו דהעזה טפי ממה שאמרו ידענו שאבינו עשה עמך חשבון ולא נשאר אצלו דבר. סמ"ע ס"ק י"ג.

והש"ך בס"ק ז' השיג על הסמ"ע דודאי אמרינן מיגו בכה"ג כמו שמבואר בס"י פ"א סעיף כ"ג. ועיין בש"ך ס"ק נ"ט.

ל. שם בב"ק ס"ו, וכ"כ הרשב"א בריש הגזול בתרא וכתב שכן דעת הראב"ד. ונראה דאפי' ידע הלוקח או המקבל שגזילה היא, אפ"ה נקרא שינוי רשות וקנאו, כן הוכיח הסמ"ע בס"י שס"ט וכן מוכח מסוף הסעיף בבא אחר ונטלו דל"ש ידע השני לא שנא לא ידע מכלל דרישא במכרו אפי' ידע שהיא גזולה הוי שינוי רשות וזה שלא כדברי הב"י. סמ"ע ס"ק ה', ועיין בש"ך בס"י שני"ג סעיף ג' ובהג"ה שם.

וברמ"א הביא בשם הנ"י בפרק חזקת הבתים דאם מכרו באחריות או נתנו בטעות או בעל כורחו של המקבל לא הוי שינוי רשות. והוא גם מתשובת הרשב"א סי' תתקס"ח. וכתב הש"ך בס"ק ב' אף שהנ"י כתב כן, הוא כתב להשיג עליו, ועיין בש"ך בס"י ל"ז ס"ק כ"ט.

וכתב רע"א דנראה דוקא במכרו באחריות בפירוש, אבל בסתם אף דאחריות טעות סופר לא הוי באחריות לענין זה.

עוד כתב הש"ך בס"ק ג' אף דכתב הרשב"א דאם נתנו בטעות או בעל כורחו של המקבל דלא מיקרי שינוי רשות, וכ"כ הרשב"א גם בפ' הניזקין דף פ"א ע"ב, מיהו אם נתנו לו על דעת לקבל חליפים שלו הוי שינוי רשות וכן משמע מדברי הרמב"ם והמחבר בס"י שס"ט סעיף ה', ומיהו מדברי בעל המאור בפ' הגזול בתרא דף מ"ג ע"א מוכח דאפי' נתנו בטעות הוי שינוי רשות, וכן משמע מדברי הרמב"ם והמחבר בס"י שס"ט סעיף ה'. וכן כתב הרמב"ן. וסיים דמתשובת הרשב"א משמע לחד שינויא דאפי' בחליפין לא הוי שינוי רשות כיון שנתנו לו בעל כורחו. וסיים בכל זה צ"ע.

מ. היינו שלא מרצונו לא של הגזלן ולא של בעה"ב.

נ. הגאון ציין לירושלמי פ"ז בב"ק בדין גנב שנגנבה ממנו, ואח"כ נמצאת הגניבה למי הוא משלם לראשון או לשני או לשניהם ושם דברצונו של הבעלים תלוי הדבר ממי לגבות ע"ש.

ס. כתב הב"י דלא מצא מבואר דין זה אבל נלמד מהדין שאחרי זה.

ע. שהוא הנגזל משום כך כשירצה הנגזל מוציאו מהשני שנחשב הגזלן שלו מכיון שעתה הגזילה בידו. סמ"ע ס"ק ו'.

גזול ביד הגזולן בין שלא ידע^פ, ואפי' אכלו השני חייב לשלם לבעלים^ז.
 ה. בד"א שאם אכלו השני חייב לשלם לבעלים בלא נתיאשו הבעלים,
 אבל אם נתיאשו פטור^ק, הגם שאם היה בעין היה חייב להחזירו
 מ"מ אחרי שאכלו פטור.

עין משפט ג. חו"מ סימן שסא סעיף ז
 עיין לעיל עין משפט א

עין משפט ד. חו"מ סימן שנג סעיף ד

ד. אין נקרא שינוי רשות אלא במוכר הדבר שגנב או נתנו במתנה לאחר
 אבל הורישו לבניו לא הוי שינוי רשות^י דרשות יורש לאו כרשות
 לוקח. ויתבאר בסי' שס"א.

חו"מ סימן שסא סעיף ז
 עיין לעיל עין משפט א

חו"מ סימן שסב סעיף א

א. הגזילה שלא נשתנתה אלא הרי היא כמו שהיתה, אע"פ שנתיאשו
 הבעלים ממנה, ואפי' שמת הגזולן והרי היא ביד בניו, הרי היא

פ. כיון שלא קנאו וכמ"ש בב"ק קט"ו ע"א לרב אליבא דרב פפא, וכאן אפי' ר"י מודה
 דלא שייך כאן תקנת השוק, ולהרמב"ם אפי' ביאוש ושינוי רשות דוקא משום תקנת
 השוק וכמ"ש בסי' שנו" סעיף ג'. גאון אות ח'.

צ. מימרא דרב חסדא גזל ולא נתיאשו הבעלים בב"ק קי"א ע"ב, וכתב ה"ה בפ"ה מגזילה
 הלכה ד' בשם קצת מפרשים שאפי' האכילו הגזולן לאחר, אם רצה הנגזל גובה מזה
 שאכל וגם הרמב"ם לא חולק בזה. וכ"כ הרשב"א והתוס' בב"ק קי"א ע"ב ד"ה אין, כך
 ציין הגאון באות ט'.

ק. ממשנה בב"ק קי"א וכדמוקי רב חסדא לאחר יאוש, וכ"כ הרמב"ם בפ"ה מגזילה הלכה
 ד'.

וכתב בנתיבות ס"ק ג' דנראה שאם נטלו לפני יאוש ואכלו לאחר יאוש פטור, כדמשמע
 בסעיף ז' שאמר אכלוהו לאחר יאוש פטורים, משמע דאפי' רק האכילה אחר יאוש פטורין.

ר. דהלכתא כרבא בב"ק קי"א ע"ב וכך פסק הרמב"ם שם.

חוזרת לבעליה בעצמה **ש**, ואם נשתנית ביד הגזלן אע"פ שעדיין לא נתיאשו הבעלים ממנה קנאה בשינוי, ומשלם דמיה **ת** כשעת הגזילה.

ח"מ סימן שסא פ"ה ז

עין משפט הו.

עיינ לעיל עין משפט א

ח"מ סימן שסב פ"ה א

עין משפט ז.

עיינ לעיל עין משפט ד

ש. ממשנה בב"ק צ"ג ע"ב ודף צ"ו ע"א וע"ב ואפי' שמת הגזלן. מבב"ק במשנה וגמ' שם בדף קי"א ע"ב דקימ"ל כרבי, וכרבי אושעיא שם.
ת. פי' הגזלן לנגזל, דבגזלן לא שייך בה תקנת השוק, ומשום כך צריך ליתן לנגזל כל דמי הגזילה כשעת הגזילה. סמ"ע ס"ק ב'.